

PATVIRTINTA
Kauno lopšelio-darželio „Pagrandukas“
direktoriaus 2026 m. rugsėjo 3 d.
įsakymu Nr. V-65

EPINEFRINO PANAUDOJIMO ANAFILAKSINIO ŠOKO ATVEJU KAUNO LOPŠELYJE-DARŽELYJE „PAGRANDUKAS“ TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Epinefrino naudojimo anafilaksinio šoko atveju Kauno lopšelio-darželio „Pagrandukas“ tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato veiksmų organizavimo, epinefrino laikymo, priežiūros, panaudojimo, apskaitos, darbuotojų informavimo ir veiksmų po epinefrino panaudojimo tvarką.

2. Aprašas taikomas visiems Kauno lopšelio-darželio „Pagrandukas“ darbuotojams, kurie darbo metu prižiūri, ugdo, moko, lydi ar kitaip atsako už vaikų saugumą.

3. Aprašo tikslas – užtikrinti, kad vaikui ar kitam įstaigoje esančiam asmeniui pasireiškus anafilaksiniam šokui būtų nedelsiant atpažinta kritinė būklė, iškviesta skubioji medicinos pagalba ir suteikta pirmoji pagalba, įskaitant epinefrino autoinjektoriaus panaudojimą, kai tai būtina.

4. Aprašas parengtas vadovaujantis:

4.1. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2025 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. V-1103 „Dėl asmens sveikatos priežiūros įstaigos pirmosios medicinos pagalbos rinkinio aprašo, pirmosios pagalbos rinkinio aprašo, švietimo teikėjų, vykdančių ikimokyklinio, priešmokyklinio ir bendrojo ugdymo programas, pirmosios pagalbos rinkinio aprašo ir asmens sveikatos priežiūros, visuomenės sveikatos ir farmacijos specialistų kompetencijos teikiant pirmąją medicinos pagalbą aprašo patvirtinimo“.

5. Įstaiga, vykdanči tik ikimokyklinio ir (ar) priešmokyklinio ugdymo programas, pirmosios pagalbos rinkinyje turi turėti ne mažiau kaip vieną 150 mikrogramų epinefrino injekciniu tirpalu užpildytą švirkštilį (autoinjektorį), skirtą vaikams, sveriantiems iki 30 kg.

6. Tuo pačiu adresu įstaiga turi daugiau kaip vieną pirmosios pagalbos rinkinį, epinefrinas laikomas viename, aiškiai pažymėtame rinkinyje.

7. Įstaigos darbuotojai privalo vadovautis principu, kad anafilaksinio šoko atveju pagalba turi būti pradėta kuo anksčiau ir negali būti atidėliojama laukiant vaiko tėvų (globėjų), visuomenės sveikatos specialisto ar kito darbuotojo atvykimo.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

11. Anafilaksija – sunki, greitai progresuojanti, gyvybei pavojinga sisteminė alerginė reakcija, kuriai būtina skubi pagalba.

12. Epinefrino autoinjektorius – vienkartinis prietaisas, kuriame yra fiksuota epinefrino dozė ir kuris skirtas skubiam epinefrino suleidimui į raumenis (į įšorinį šlaunies paviršių) anafilaksinio šoko atveju.

13. Pirmosios pagalbos rinkinyje laikomas epinefrinas – įstaigos įsigytas bendro naudojimo epinefrino autoinjektorius, skirtas panaudoti anafilaksijos atveju įstaigoje esančiam asmeniui.

14. Individualus epinefrino autoinjektorius – konkrečiam vaikui gydytojo rekomenduotas ir vaiko tėvų (globėjų) parūpintas epinefrino autoinjektorius.

III SKYRIUS ANAFILAKSIJOS POŽYMAI

16. Anafilaksiją galima įtarti, kai po kontakto su galimu alergenu (maisto, vaistų panaudojimo, vabzdžio įgėlimo) vaikui greitai atsiranda vienas ar keli šie požymiai:

- 16.1. pasunkėjęs arba triukšmingas kvėpavimas;
- 16.2. švokštimas, dusulys, kosulys;
- 16.3. gerklės veržimo, gerklės ar liežuvio tinimo pojūtis;
- 16.4. balso pasikeitimas, užkimimas;
- 16.5. rijimo pasunkėjimas;
- 16.6. lūpų, liežuvio, veido ar gerklės tinimas;
- 16.7. staigus išplitęs dilgėlinis bėrimas ar paraudimas, ypač kartu su kitais sisteminiais simptomais;
- 16.8. staigus blyškumas, silpnumas;
- 16.9. svaigimas, sąmonės pritemimas ar netekimas;
- 16.10. staigus kraujospūdžio kritimui būdingas silpnumas ar kolapsas;
- 16.11. pykinimas, vėmimas, pilvo skausmas ar kiti ryškūs virškinimo sistemos simptomai kartu su kitais anafilaksijos požymiais.

17. Anafilaksija gali pasireikšti ir be odos bėrimo.
18. Jeigu kyla pagrįstas įtarimas dėl anafilaksijos, darbuotojas neturi laukti, kol atsiras visi galimi požymiai.
19. Kilus abejonėms, kai yra pagrįstas įtarimas dėl anafilaksinio šoko, pirmenybė teikiama skubios pagalbos iškvietimui ir ankstyvam epinefrino panaudojimui pagal pirmosios pagalbos principus.

IV SKYRIUS

DARBUOTOJŲ VEIKSMŲ ALGORITMAS ANAFILAKSIJOS ATVEJU

20. Nustačius arba įtarus anafilaksinį šoką, darbuotojas veikia pagal šią seką:

1 etapas. Įvertinti situaciją

21. Darbuotojas įvertina vaiko būklę ir galimą anafilaksinį šoką.

2 etapas. Kviesiti 112

22. Nedelsiant skambinama telefono numeriu 112 ir pranešama:
„Vaikui įtariama / pasireiškė anafilaksija. Reikalinga skubioji medicinos pagalba.“
23. Dispečeriui nurodoma:
 - 23.1. tikslus įstaigos pavadinimas;
 - 23.2. tikslus adresas;
 - 23.3. įėjimas į pastatą ir kita informacija, reikalinga greitajai medicinos pagalbai patekti;
 - 23.4. vaiko amžius;
 - 23.5. pagrindiniai simptomai;
 - 23.6. ar vaikas sąmoningas ir kvėpuoja;
 - 23.7. ar epinefrinas jau panaudotas ir kada;
 - 23.8. kita dispečerio prašoma informacija.

3 etapas. Panaudoti epinefrino autoinjektorių

24. Jeigu anafilaksijos požymiai atitinka skubaus epinefrino panaudojimo poreikį, darbuotojas vykdydamas dispečerio nurodymus, nedelsdamas panaudoja įstaigos pirmosios pagalbos rinkinyje esantį epinefrino autoinjektorių.
25. Autoinjektorius naudojamas pagal konkretaus preparato pakuotės lapelyje nurodytą naudojimo tvarką ir darbuotojų pirmosios pagalbos mokymų metu išminktą praktinę seką.
26. Epinefrinas suleidžiamas į šlaunies išorinės–šoninės dalies raumenį per drabužius tik tuo atveju, jeigu tai leidžiama konkretaus preparato instrukcijoje.

27. Po panaudojimo autoinjektorius saugiai padedamas taip, kad nekeltų sužalojimo pavojaus, ir išsaugomas apskaitai bei tolesniam sutvarkymui.

4 etapas. Užtikrinti tinkamą vaiko padėtį

- 28. Vaikas nepaliekamas vienas ir neleidžiama jam vaikščioti ar stotis.
- 29. Jei vaikas sąmoningas, guldomas, o kojos (padėjus pagalvę ar kt.) pakeliamos.
- 30. Jei vaikui sunku kvėpuoti ir gulima padėtis blogina būklę, leidžiama pasirinkti padėtį (pusiau sėdima padėtis), kurioje kvėpuoti lengviau, tačiau vaikas turi būti nuolat stebimas.
- 31. Jei vaikas vemia arba yra be sąmonės, bet kvėpuoja, jis paguldomas į stabilią šoninę padėtį.

5 etapas. Stebėti gyvybines funkcijas

- 32. Darbuotojas nuolat stebi:
 - 32.1. sąmonę;
 - 32.2. kvėpavimą;
 - 32.3. vaiko būklės pokyčius;
 - 32.4. pakartotinius ar stiprėjančius simptomus.
- 33. Jei vaikas nustoja normaliai kvėpuoti arba nėra gyvybės požymių, nedelsiant pradedamas pradinis gaivinimas pagal pirmosios pagalbos mokymuose įgytą kompetenciją ir vykdomi 112 dispečerio nurodymai.

6 etapas. Tėvų (globėjų) informavimas

37. Po to, kai iškviesta skubioji medicinos pagalba ir pradėta teikti pirmoji pagalba, informuojami vaiko tėvai (globėjai).

7 etapas. Vaiko perdavimas medikams

38. Atvykus greitosios medicinos pagalbos darbuotojams, vaiką ir informaciją apie suteiktą pirmąją pagalbą jiems perduoda vaiko būklę prižiūrėjęs darbuotojas arba kitas vadovo paskirtas darbuotojas.

- 39. Medikams perduodama informacija apie:
 - 40.1. galimą alergeną, jeigu jis žinomas;
 - 40.2. simptomų pradžios laiką;
 - 40.3. epinefrino panaudojimo laiką;
 - 40.4. panaudoto preparato stiprumą;
 - 40.5. kitas suteiktas pirmosios pagalbos priemonės;
 - 40.6. žinomą vaiko individualų savirūpos planą, jeigu toks yra.

V SKYRIUS DARBUOTOJŲ ATSAKOMYBĖS

41. Įstaigos vadovas:

- 41.1. tvirtina šį Aprašą;
- 41.2. paskiria vieną ar daugiau atsakingų darbuotojų už pirmosios pagalbos rinkinio ir epinefrino priežiūrą;
- 41.3. užtikrina, kad įstaiga turėtų teisės aktuose nustatytą pirmosios pagalbos rinkinio sudėtį;
- 41.4. užtikrina darbuotojų supažindinimą su šiuo Aprašu;
- 41.5. užtikrina darbuotojų pirmosios pagalbos mokymų organizavimą teisės aktų nustatyta tvarka;
- 41.6. užtikrina, kad darbuotojams būtų žinoma epinefrino laikymo vieta;
- 41.7. užtikrina, kad pirmosios pagalbos organizavimo tvarka būtų suderinta su kitomis įstaigoje galiojančiomis tvarkomis;
- 41.8. organizuoja Aprašo peržiūrą, kai pasikeičia teisės aktai arba įstaigos veiklos sąlygos.

42. Atsakingas asmuo už pirmosios pagalbos rinkinį ir epinefriną:

- 42.1. užtikrina pirmosios pagalbos rinkinio papildymą ir atnaujinimą;
- 42.2. tikrina epinefrino kiekį;
- 42.3. tikrina epinefrino tinkamumo vartoti terminą;
- 42.4. tikrina, ar epinefrino tirpalas yra skaidrus ir bespalvis;
- 42.5. užtikrina epinefrino laikymą pagal gamintojo nustatytas sąlygas;
- 42.6. užtikrina, kad epinefrinas būtų laikomas išorinėje pakuotėje ir apsaugotas nuo šviesos;
- 42.7. užtikrina, kad epinefrinas nebūtų laikomas aukštesnėje kaip 25 °C temperatūroje, nebūtų šaldomas ar užšaldomas;
- 42.8. vykdo epinefrino apskaitą;
- 42.9. registruoja epinefrino panaudojimą;
- 42.10. užtikrina panaudoto, nekokybiško ar pasibaigusio tinkamumo vartoti termino epinefrino pašalinimą iš pirmosios pagalbos rinkinio;
- 42.11. užtikrina, kad netinkamas epinefrinas būtų tvarkomas kaip farmacinė atlieka pagal teisės aktų reikalavimus;
- 42.12. po epinefrino panaudojimo nedelsdamas inicijuoja jo papildymą;

42.13. prireikus teikia įstaigos vadovui informaciją apie pirmosios pagalbos rinkinio ir epinefrino būklę.

43. Pedagoginiai darbuotojai, mokytojų padėjėjai ir kiti pirmąją pagalbą privalantys teikti darbuotojai:

- 43.1. turi žinoti šio Aprašo nuostatas;
- 43.2. turi žinoti pirmosios pagalbos rinkinio ir epinefrino laikymo vietą;
- 43.3. kritinės būklės atveju privalo nedelsdami imtis pirmosios pagalbos veiksmų pagal savo kompetenciją;
- 43.4. įtarę anafilaksinį šoką nedelsdami kviečia skubiąją medicinos pagalbą (tel.112);
- 43.5. esant būtinybei ir pagal šį Aprašą bei konkretaus preparato naudojimo instrukciją panaudoja epinefrino autoinjektorius;
- 43.6. nepalieka anafilaksinio šoko ištikto vaiko vieno;
- 43.7. suteikia skubiosios medicinos pagalbos darbuotojams visą žinomą informaciją apie vaiko būklę ir suteiktą pagalbą;
- 43.8. informuoja atsakingą asmenį ir įstaigos vadovą apie epinefrino panaudojimą.

44. Visuomenės sveikatos specialistas, jeigu jis yra įstaigoje įvykio metu:

- 44.1. pagal galimybes nedelsdamas informuojamas apie įvykį;
- 44.2. pagal savo kompetenciją prisideda prie pirmosios medicinos pagalbos organizavimo ir teikimo;
- 44.3. bendradarbiauja su darbuotojais ir skubiosios medicinos pagalbos tarnyba;
- 44.4. dalyvauja analizuojant įvykį ir, esant poreikiui, inicijuoja pirmosios pagalbos organizavimo tvarkos tobulinimą.

VI SKYRIUS

EPINEFRINO LAIKYMO TVARKA

- 45. Epinefrino laikymo vieta:
- 45.1. turi būti vaikams nepasiekiamą;
- 45.2. turi būti greitai pasiekiamą pirmąją pagalbą teikti apmokytiems darbuotojams;
- 45.3. turi būti aiškiai pažymėta;
- 45.4. neturi būti tokioje vietoje, kur dėl užrakto, raktų paieškos ar kitos kliūtis epinefrino negalima būtų greitai paimti.
- 46. Įstaigoje nustatoma ši epinefrino laikymo vieta:

Patalpa: Metodinis kabinetas

Spintelė / dėžė / pirmosios pagalbos rinkinys: pirmosios pagalbos rinkinio dėžė

Žymėjimas: „Anafilakcinio šoko“ švirštelis

48. Epinefrinas laikomas gamintojo išorinėje pakuotėje kartu su pakuotės lapeliu.
49. Epinefrinas laikomas ne aukštesnėje kaip 25 °C temperatūroje, nešaldomas ir neužšaldomas.
50. Atsakingas asmuo periodiškai patikrina:
 - 50.1. galiojimo terminą;
 - 50.2. pakuotės būklę;
 - 50.3. tirpalo išvaizdą;
 - 50.4. laikymo sąlygas;
 - 50.5. autoinjektoriaus prieinamumą.
51. Jeigu tirpalas tapo spalvotas, susidrumstė, jame atsirado dalelių arba pasibaigė tinkamumo vartoti laikas, autoinjektorius nenaudojamas ir išimamas iš pirmosios pagalbos rinkinio.

VII SKYRIUS EPINEFRINO ĮSIGIJIMAS

52. Epinefriną įstaiga įsigyja vaistinėje teisės aktų nustatyta tvarka.
53. Atsakingas asmuo, vadovaudamasis įstaigos vadovo patvirtintu pavedimu, parengia ir pateikia vaistinei reikiamus dokumentus.
54. Paraiškoje nurodoma:
 - 54.1. įstaigos pavadinimas ir kodas;
 - 54.2. įgalioto asmens vardas, pavardė ir asmens kodas;
 - 54.3. vaistinio preparato pavadinimas, farmacinė forma, stiprumas ir kiekis;
 - 54.4. pirmosios pagalbos rinkinių, kuriuose turi būti epinefrino, skaičius;
 - 54.5. paraiškos pateikimo data.
55. Įstaigos vadovas išduoda įgaliojimą konkrečiam darbuotojui, kuris epinefriną įsigyja vaistinėje.

VIII SKYRIUS EPINEFRINO APSKAITA

56. Epinefrino apskaita vykdoma popieriniame arba elektroniniame laisvos formos žurnale.
57. Skirtingų stiprumų epinefrino apskaitos duomenys pildomi atskirai.

58. Apskaitos žurnale registruojama:

- 58.1. įsigijimo data;
- 58.2. preparato serija;
- 58.3. tinkamumo vartoti terminas;
- 58.4. įsigytų autoinjektorių kiekis;
- 58.5. panaudojimo data;
- 58.6. panaudoto autoinjektoriaus kiekis;
- 58.7. panaudojimo priežastis;
- 58.8. asmens, kuriam panaudotas epinefrinas, vardas ir pavardė;
- 58.9. netinkamo naudoti autoinjektoriaus kiekis;
- 58.10. išėmimo iš pirmosios pagalbos rinkinio data;
- 58.11. perdavimo šalinti data;
- 58.12. perduotų šalinti autoinjektorių skaičius;
- 58.13. subjektas, kuriam perduota;
- 58.14. atsakingo asmens parašas / elektroninis patvirtinimas.

IX SKYRIUS

VEIKSMAI PO EPINEFRINO PANAUDOJIMO

59. Po epinefrino panaudojimo:

- 59.1. vaikas perduodamas skubiosios medicinos pagalbos darbuotojams;
- 59.2. informuojami vaiko tėvai (globėjai);
- 59.3. informuojamas įstaigos vadovas;
- 59.4. informuojamas atsakingas asmuo už pirmosios pagalbos rinkinio priežiūrą;
- 59.5. panaudotas autoinjektorius registruojamas apskaitos žurnale;
- 59.6. įvertinama, ar būtina papildyti pirmosios pagalbos rinkinį;
- 59.7. užtikrinamas naujo epinefrino autoinjektoriaus įsigijimas teisės aktų nustatyta

tvarka.

60. Panaudotas autoinjektorius nėra grąžinamas į pirmosios pagalbos rinkinį.

61. Panaudotas, nekokybiškas arba pasibaigusio tinkamumo vartoti termino epinefrinas tvarkomas pagal farmacinių atliekų tvarkymą reglamentuojančius teisės aktus.

X SKYRIUS

DOKUMENTAVIMAS IR ĮVYKIO ANALIZĖ

62. Kiekvienas epinefrino panaudojimo atvejis dokumentuojamas apskaitos žurnale.

63. Įstaigos vadovas gali organizuoti įvykio analizę, kurios tikslas – nustatyti, ar pirmoji pagalba buvo suteikta laiku ir ar reikia keisti organizacines priemones.

64. Analizuojant įvykį vertinama:

- 64.1. kada pastebėti pirmieji simptomai;
- 64.2. kada iškviesta 112;
- 64.3. kada panaudotas epinefrinas;
- 64.4. ar epinefrinas buvo lengvai pasiekiamas;
- 64.5. ar darbuotojai žinojo jo laikymo vietą;
- 64.6. ar buvo laikomasi šio Aprašo;
- 64.7. ar reikalingi papildomi darbuotojų mokymai;
- 64.8. ar reikia pakeisti pirmosios pagalbos rinkinio laikymo vietą ar žymėjimą.

XI SKYRIUS DARBUOTOJŲ MOKYMAS IR INFORMAVIMAS

65. Įstaigos darbuotojai supažindinami su šiuo Aprašu pasirašytinai arba elektroninėmis priemonėmis.

66. Darbuotojams turi būti sudarytos sąlygos susipažinti su:

- 66.1. anafilaksijos požymiais;
- 66.2. 112 iškvietimo tvarka;
- 66.3. epinefrino laikymo vieta;
- 66.4. epinefrino autoinjektoriaus naudojimo principu;
- 66.5. konkretaus įstaigoje naudojamo autoinjektoriaus pakuotės lapeliu;
- 66.6. veiksmų seka iki skubiosios medicinos pagalbos atvykimo.

67. Praktiniai veiksmai su autoinjektoriumi rekomenduojami mokyti naudojant mokomąjį (treniruočių) autoinjektorių.

68. Darbuotojų pirmosios pagalbos mokymai organizuojami teisės aktų nustatyta tvarka.

69. Darbuotojas, pradėjęs dirbti įstaigoje, turi būti supažindintas su šiuo Aprašu ir pirmosios pagalbos rinkinio bei epinefrino laikymo vieta.

XII SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

71. Už šio Aprašo įgyvendinimą atsako įstaigos vadovas ir jo paskirti atsakingi asmenys pagal jiems priskirtas funkcijas.

72. Visi darbuotojai privalo laikytis šio Aprašo ir kitų įstaigoje patvirtintų pirmosios pagalbos organizavimo dokumentų.

73. Šis Aprašas peržiūrimas ir, esant poreikiui, atnaujinamas pasikeitus teisės aktams, įstaigos veiklos sąlygoms, pirmosios pagalbos rinkinio sudėčiai arba įvykus anafilaksijos atvejui.

74. Jeigu šio Aprašo nuostatos prieštarauja vėliau priimtiems teisės aktams, taikomos galiojančių teisės aktų nuostatos, o Aprašas atitinkamai atnaujinamas.

Epinefrino panaudojimo anafilaksinio
šoko atveju Kauno lopšelyje-darželyje
„Pagrandukas“ tvarkos aprašo
1 priedas

DARBUOTOJO VEIKSMŲ ANAFILAKSINIO ŠOKO ATVEJU ATMINTINĖ

ĮTARIAMAS ANAFILAKSINIS ŠOKAS?

NEDELSDAMAS VEIK:

1. ATPAŽINK

- pasunkėjęs kvėpavimas;
- gerklės / liežuvio tinimas;
- švokštimas;
- balso pasikeitimas;
- staigus silpnumas, blyškumas, sąmonės pritemimas;
- išplitusi alerginė reakcija kartu su kitais sisteminiais požymiais.

2. SKAMBINK 112

Pasakyk:

„Įtariama anafilaksija.“

3. PANAUDOK EPINEFRINĄ

Panaudok įstaigos autoinjektorių pagal skubiosios medicinos pagalbos dispečerio nurodymus, konkretaus preparato instrukciją ir mokymų metu išminktą tvarką.

4. NEPALIK VAIKO VIENO

5. NELEISK VAIKUI VAIKŠČIOTI AR STOTIS

6. STEBĖK KVĖPAVIMĄ IR SĄMONĘ

7. JEI BŪKLĖ BLOGĖJA

Vadovaukis 112 dispečerio nurodymais ir pirmosios pagalbos mokymuose įgytais įgūdžiais.

8. INFORMUOK TĖVUS / GLOBĖJUS

9. PERDUOK VAIKĄ MEDIKAMS

10. PRANEŠK ĮSTAIGOS VADOVUI IR ATSAKINGAM ASMENIUI

[illegible]

NETINKAMO NAUDOTI EPINEFRINO APSKAITA

Eil. Nr.	Preparato serija	Tinka iki	Kiekis	Išėmimo iš rinkinio data	Perdavimo šalinti data	Kam perduota	Perdavimo dokumentas / pastabos	Atsakingo asmens parašas
1								
2								
3								
4								
5								

Epinefrino panaudojimo anafilaksinio šoko atveju Kauno lopšelyje-darželyje „Pagrandukas“ tvarkos aprašo 3 priedas

DARBUOTOJO SUPAŽINDINIMO SU EPINEFRINO NAUDOJIMO TVARKA LAPAS

Aš, žemiau pasirašęs (-iusi), patvirtinu, kad:

- susipažinau su „Epinefrino naudojimo anafilaksinio šoko atveju Kauno lopšelyje-darželyje „Pagrandukas“ tvarkos aprašu“;
- žinau anafilaksijos pagrindinius požymius;
- žinau, kad anafilaksijos atveju būtina nedelsiant kviesti 112;
- žinau pirmosios pagalbos rinkinio ir epinefrino laikymo vietą;
- žinau, kad epinefrinas naudojamas anafilaksijos atveju;
- susipažinau su įstaigoje naudojamo epinefrino autoinjektoriaus naudojimo instrukcija;
- žinau, kad vaiko negalima palikti vieno;
- žinau, kad po epinefrino panaudojimo būtina užtikrinti medicininės pagalbos suteikimą ir informuoti atsakingus asmenis.

Eil. Nr.	Darbuotojo vardas, pavardė	Pareigos	Supažindinimo data	Parašas
1				
2				
3				
4				
5				
6				
7				
8				
9				
10				